

Metod för barnkonsekvensanalys

Laholmsnämnden

Laholmsnämnden vill bli en mer aktiv del i samhällsplaneringen för att redan i ett tidigt skede lyfta in perspektiven social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet samt jämlik hälsa. Därför har nämnden valt att aktivt arbeta för att bli en relevant remissinstans för kommunen. Laholmsnämnden har även beslutat om att synliggöra barnperspektivet i de beslut som fattas och i den verksamhet nämnden medverkar i. För att detta arbete ska kunna genomföras på ett smidigt och effektivt sätt samt med fokus på relevanta insatser har denna metod/checklista tagits fram. Checklisten utgår från Göteborgs stads barnkonsekvensanalys (BKA).

Barnperspektiv är ett begrepp som innefattar både barnets egna perspektiv och ett perspektiv med barn i fokus. Barnperspektiv kan vara att uppmärksamma konsekvenserna för barn av olika beslut och att få bättre redskap och underlag inför förändringar. Det kan också vara att ta ställning för barn i samhället och konsekvent verka för denna grups intressen. Det handlar om både vuxnas perspektiv på barn och deras villkor samt om barns, ungas och vuxnas perspektiv på sin omvärld och sina villkor. Inom politiken har perspektivet ofta nära koppling till begreppet barnets bästa.

Att utgå från ett barnperspektiv syftar på att utveckla verksamheter så att de tillgodoser barnens behov och inte låter ett vuxenperspektiv dominera. Det borgar för att barns rättigheter tas tillvara. Genom att tala om barns perspektiv istället för barnperspektiv gör man en tydlig poäng av att det handlar om att låta barnen komma till tals. Det finns dock en risk med att hävda att barns perspektiv är den enda möjligheten att tillämpa barnperspektiv. Det är inte alltid så att barn ska tillfrågas och barnperspektiv kan innebära att man försöker fånga barns erfarenheter och villkor på andra sätt än genom direkta frågor till dem. Barn kan inte alltid på ett oproblematiskt sätt vara informatörer om de egna villkoren.

De fem grundläggande begreppen:

1) Sammanhållen kommun	Hur kan samband och kopplingar stärkas medan barriärer, fysiska och mentala, undvikas och överbryggas? Barriärer för barn kan vara helt andra än för vuxna. Barn behöver bilfria eller bilsäkra stråk för att kunna vidga sina cirklar och skapa samband. Hur kan kollektivtrafik och infrastruktur påverka möjligheter för ungdomarna att skapa samband i hela kommunen? Trygga stråk till och från kollektivtrafik hela dygnet behövs för att unga ska våga och kunna ta sig till kommunens olika delar. Barn tillbringar mycket av sin tid i närmiljön. Hur kan en variation och blandning av skala, upplåtelseformer och funktioner skapas i barns närmiljö? Hur stärker man mångfald och jämlikhet?
2) Samspel, lek och lärande	Människan behöver samspela för att överleva. Barn lär sig samspel i bland annat lek. Barn och unga behöver därför platser för möten och samspel där det inte förutsätts att de kan betala eller att de behöver vara i vuxens sällskap. Var finns platser för samspel, möten, lek, lärande, kultur och idrott för barn och unga? Hur ska de utformas? Vilka förutsättningar har platsen att stödja samspel? Kan platser utformas så att jämställda och jämlika förutsättningar skapas? För att samspel ska uppstå behöver barnen och de unga känna sig trygga. Hur skapa platser som upplevs som trygga av barn?
3) Vardagsliv	Barn tar kommunen i anspråk steg för steg. Biltrafiken utgör ett stort hinder för barns rörelsefrihet. Barn och unga behöver ha tillgång och tillgänglighet, även utan vuxens sällskap, till service och platser för lek och rekreation. Möjlighet att gå och cykla till de funktioner som behövs i vardagen är viktigt. Barn lever stora delar av sitt vardagsliv i förskole- och skolmiljöer. Vilka kvaliteter behöver dessa miljöer ha?
4) Identitet	Den tillhörighet man känner till ett område hänger samman med områdets karaktär och hur individen förstår sin omgivning, med känsla av förankring, trygghet, kontinuitet och med möjligheter att få vara medskapande. Det hänger också samman med att miljön är väl omhändertagen, att det går att läsa bebyggelsens historia och förstå sammanhang. Begreppet identitet kan i det här betyda två saker. Dels handlar det om en miljöns karaktär, dels om människans identitet kopplad till en miljö. Kan den lokala identiteten samtidigt både stärkas och överbryggas, så att den ger plats för fler?
5) Hälsa och säkerhet	Barn är mer känsliga för buller och luftföroreningar. De utsätts för större påverkan av miljöstörande ämnen. Barn som har tillgång till en varierad förskolegård har större förutsättningar att utvecklas psykiskt, fysiskt och socialt. För att barnens närmiljö ska vara säker har separering från biltrafik och hastighetssäkring av korsningspunkter med bilnätet stor betydelse. Hur kan dessa förutsättningar påverka hur vi planerar kommunens utveckling?

Följande frågor – om de är relevanta i det konkreta fallet – behöver besvaras innan beslut tas. Frågorna ska också synliggöras i de yttranden som lämnas in och i de arbeten som nämnden tillsammans med andra verksamheter medverkar i genomför:

GÄLLANDE INVENTERING

Hur fungerar platsen, verksamheten mm. idag för barn och unga?

Vilka kvaliteter finns det?

Vilka brister finns det?

Vad vet vi, vad behöver vi ta reda på?

Vem ska vi fråga?

Behöver vi hämta in barns och ungas synpunkter? Ifall ja, hur gör vi det?

GÄLLANDE ÅTGÄRDER

Vilka brister ska åtgärdas?

Vilka kvaliteter ska uppnås?

Vem ansvarar?

GÄLLANDE KONSEKVENSER

Är förslaget ett steg mot en barnvänligare kommun?

Hur ser förslagen till förändring ut i förhållande till den kunskap som kom fram under inventeringen?

Vilka avvägningar och ställningstaganden har gjorts under arbetets gång?

